IRALLA
30
Igandea
Bilbao, 1934

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA
..o'kua ... 6,00 irko. Iru il.
Bilbao'atazkua 7,50 " "
Idazki-Itunmena 62,00 " urtez
Atzerrijetakuak 100,00 " "

Beldayen itunduba

XXII urtia || Idazkolea ta Lanakolea: Correo, 17,1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 6.805 zenbakija

Oskijari erluza emoteko, garbigai bat ezta naikua. Garbigayak oskija biguna ta iraunkorra egitia ta narruba arrakalatu barik eukitia, garrantzi geyagokua da. Zure oskijak, TXIMISTA'gaz garbitu-ezkero, luzaruago iraungo dabe

TXIMISTA

Laboratorio Euzko'ren garbigaya da

Egunekua

Zuzutsa

Zuzutsa, "justizija" bidiak galduta-edo dabil. Edo txaŕago dana, buruba galduta.

Gipuzkoa'n, zuzutsa, Muga jaunaren soñuban dantzan dagijalako-edo, dantza azkatuban jolastuten da.

Bizkaya'n, ostera, Velarde jaunaren eresijan jolastuten dalako, dantza nastubetan dabil.

Zuzutsa, irakuŕle, bidiak galduta-edo dabil. Edo buruba galdu yako.

卐 卐 卐

¿Entzungo zenduben, ezta? Onezkero entzun biaŕ, geuk be entzun dogu-ta. Donostia'n endore ixan zan Sasiain, Iruña'ko auzitegitik, auzitegi aretaratu eben obenen akaztxu bat be barik urten ei-da.

Sasiain, jauna, Euzkadi gustijan dakijen lez, Euzko-Udalen auzijan auŕerengo ibili ixan zan endoria da.

Auzi oŕetan, Sasiain'ek, beste iñok ixatekotan, eŕurik aundijena ixan biaŕ eban.

Ori ta gusti be baña, Sasiain'i, obenaren erbatzik be eztautse idoro. Eta ori dala-ta, azke imiñi dabe.

Sasiain, Donostia'ko endoria da, Muga jauna jauŕlari aurkitzen dan eŕkikua.

卐 卐 卐

Bizkaya'n, Bilbao'ko endoria dan Erkoreka jaunagaz-eta, beste gauzarik jazoten da.

Oneik, Sasiain baño eŕugiaguak ixan biaŕ leukien endore-ziñegotzijoik, Bilbao'kuak dirala-ta beste barik, epaipian auŕkitzen dira, ba.

Eta salatari zuzenak (?), salatuten dautzan oben-neketzat, zortzi urte ta egun bateko espetxia eskatuten dautsie.

Epipian auŕkitzen diran endore-ziñegotzijok Bilbao'kuak dirala esan dogu, Bizkaikuak dirala.

...a'n, jauŕlari, Velarde jauna dogu. ... onek, dantza azkaturako soñurik ... joten.

Dantza-loturako bakaŕik soñuba joten dan lakuban, baŕiz, dantza azkatuban ezin jolastu leike, ezta zuzutsa ziñaldari imiñita be. Ereslari nastetsubak dabiltzan lekuban, zuzutsa be bidekatu egiten da. Edo txaŕago dana, buruba galtzen yako.

¡Zuzutsa dan edeŕa ixan, eta oŕetara buruba galtuta ibili biaŕ ixatia, tamalgaŕija da, gero...!

卐 卐 卐

Gixonak, irakuŕle, epaikarijak dirala be, gixonak baño eztira.

Eta gixonak baño eztiralako, batari ikusten dautsen zamaŕa, bestiari eztautse ikusten.

Ez, bataren zamaŕa bestiarena baño txikijagua dalako, eurak ikustia gura eztabena ikusi biaŕa dabenian, betauŕeko baltzak iminden dabezelako baño.

Eta Euzko-Udalen auzi bakan onegaz be, orixe jazoten da: zuzutsa ber-bera dirala diñuen gixonak, zuzutsa erakutsi biaŕa dabenian, zuzutsa nundik-nora dabilan be eztabe jakiten.

Eta ori dala-ta, Iruña'n zuzutsa bide dala azkatuten daben txorija, Bilbao'n, zuzutsa eskubetan (?) dabela, atxilotu egiten dabe.

¿Jazokun onetan ikusten dana baño baŕagaŕikeri aundijagorik bai?

Zuzutsa esku-aŕtian darabilela diñuen epaikarijen aŕtian ikusten diran bardingetasun agiriko oŕeik ikusita, zuzuts-egaŕiz bixi diran gasterijak, ¿zer ikasi leike?

Gixonak, irakuŕle, epaikarijak dirala be, gixonak baño eztira.

Utsik bako epaikari zuzena, bat bakaŕik da: Urtzi.

Mikel deunaren jaya

Euzko-Alderdi Jeltzalia'ren jaya zala-ta, atzo, Bilbao'ko Jagoba deunaren eŕtxadonan, jaupa-ixil bat ixan zan.

Jaupa aretara abeŕtzale asko eldu ziran.

Gabian, baŕiz, jai ber-bera dala-ta, Euzko-Gastedija bazkidez beteta ikusi zan.

Eta jaya ospetsubago egiteko, Gastedi'ko seikotxak euzko-eresi edeŕak jo ebazan.

Eres-soñu alayokaz Gastedija, alaituta imiñi eben.

Soñularijak euren egin biaŕa ondo bete eben. Entzuliak be bai eurena; azkenian, ba, ain begiko ixan yakiezan soñularijei, txaluak-txalo jo eutsiezan, ba.

Jazorikua

Durango'ko Ane deunaren eŕtxadonan, otoi baten azkenian, "Rogad por España" esateko oturea ei-dago.

Jaupari batek, baña, odiño zentzuna galdu barik eukalako-edo, "Rogad por España„'ren ordez, "Rogad por la patria" esan ei-eban.

Eta txaunburubak, entzuteko lekuban auŕkitzen ei-zan-eta, abotsa zoŕotz-zoŕotz egiñaz, olantxe erantzun ei-eutsan: "Rogad por la patria", no; "Rogad por España", sí. Eta txaunburubaren aŕebea be, eretxi bardiñekua ei-zan.

Onelango txaunburubak dagozan eŕijetan, uskuŕtzeak, komunistak dagozan lekubetan baño, be, atzerantz-egiteko aŕizku aundijagua daukala, ardura barik esan leike.

Norberaren bijotzian geidiarentzako soŕtu dan goŕotua txadonan daguan aŕtian be gorde ezin danian, eliztaŕ gixagaxubei, ¿zer irakasteko?

¡Uskuŕtzea ta zuzutsa, irakuŕle, esku onetan dabiltz oinguan...!

¿Eta zer egin? Azketsi egijozube, Jauna, azketsi, goŕotuak begijak itsutu dautsiezanezkero, eztakijie zer egiten daben -eta.

卐 卐 卐

Euzkotaŕak, euzkotaŕari lagundu biaŕ dautsa. Abeŕtzaliak, abeŕtzaliari.

Euzkotaŕ zintzua ba-zara, zeure abeŕijaren kaltez iñarduten dan izpaŕingirik eztozu erosi biaŕ. Ezta zeuria eztan abeŕija abeŕitzat emon gura dautzuben ikastolaetara zeure umerik bidaldu be.

Aberri

Atzoko egunari yaokan asteroko abeŕtzale au, txaideratu da.

Betiko eran idatzita datoŕ: euzkeraz eta eŕderaz.

Eta ele bijetan abeŕtzaletasuna aldeztuten dau, ele bijekaz abeŕi-areyuak astindu be.

Euzkotaŕa euzkotaŕari laguntuteko biaŕtuta dago. "Abeŕi" asteroko au erosteko be bai.

Erosi egixube, ba: irakuŕi ta zabaldu.

URIBITAŔTE'TAŔ IBON.

Ez aldegu erantzunik bear?

—卐 卐—

Ogeita bi egun igaroak dira gure eŕiko euzkel-idazleak batzaŕtu ta guzien oniritziz "Euzkel-Idazle-Batza„'ri idazki agiri bat zuzendu geniola gure asmo egaŕia azaldu ta erantzuna eskatuaz. Erantzun oŕen aztaŕenik ere iñondik ez degu. Ez dakigu zertan diran; gure asmoakin aurten ez batzartzeko. Guk ordea jakin nai, ba, zertan diran, beste zerbaitetzaz asteko ere. Beragatik beŕiro, agintariai be leŕo onek zuzentzea auzartu naiz. Ikusten det ene eŕitaŕ idazleok, zuen beŕi ta baimen gabe oso gaizki dagona onela azaltzea. Gaizkile bat naiz, bañon azketsi gauŕkoz. Zertan dira ba buruak? Batzaŕtu beaŕ ote degu aurten? ¿Nun? ¿Mutriku'n? ¿Beste eŕiren baten? ¡Erantzun ta eman zuen asmoaren beŕi! Urte osuan ezer egin ez dalako lotsaz ote zaudete ixilpean gordeta, erantzuten ere auzartzen ez zeratela? Ene iritziz lotsagaŕiago litzake euzkera aldeko jai bat auŕera eraman nai, jai oni aundiki apaindiko luken Idazle-Batzaŕa eskatu ta eskari oŕeri ez erantzutea. Gairik ez dagoz lagako ote da ba ez erantzute ori? Nere uztez gayak badaude. Igazko batzaŕian gelditu giñan urtian bein batzaŕtu ta urteko bakoitzaren emaitzak batzaŕ ortan ordaintzeko. Bizkaya aldean ere "Euzkel-joskera dala-ta naikoa estabaida sortuak dira. Ori ere Idazle-Batzaŕak onduen erabakiko duala ta daude. Gero batzorde beŕia jartzia dala-ta oŕ beintzat batzak bat itxuŕatzeko deun gai. Ala beaŕez, ez, emendik geyago ere sortuko lirake bai. Gañera "Baŕensoro„'k dionez batzaŕerako ez da erabaki asko beaŕ. Gutxi ta egiztakoŕak. Zergaitik ote daude ba erantzunik ematen ez digula? Ez ote gera batzaŕtu beaŕ? Lenengotik esan ba, beste zerbait egiteko ere. Udazkenean sartuak gaude ta ilabete auŕetik onezkero egiña beaŕ zun jai onek, zuen erantzunaren zai egon biaŕ izan ez bagendu. Oraingoan erantzungo al diguzu beintzat. Azketsi ba nere gogoŕ egite oni. Ez nazu txaŕean ari. adizkide giza. Aguŕ ba ta agindu euzkera -aldez. Zortzi egunen baŕuan zure erantzunen zai gaude.

ANDONI.

Sagardoantzako eta ardoantzako Kortxurik ononak.
Luis de Olano
Plaza de las Escuelas, 10. Donostia

Euzkera-aldez

Aspaldi onetan euzkerea zabaldu ta goraldu narik, bai erderaz ta bai geure elez, ugari dira izpaŕingijetan ageŕtzen diran idazkijak, eta, egiz, gustijak be gitxi dira lan ain gaŕantzitsu onetarako. Ariketa geure bijotzetan abeŕi-maitasunak ukutu-aŕte, eztogu ele edeŕ onek daukan gaŕantzija biaŕ dan añan ezagututen, ezeztau egiten dogubala ez esatiagatik, biaŕ-ba-da, ludiko artu-emonetan erabili oi-diran ele-aŕtian ikusten eztogubelako, edo ikastietan beste ele batzuk biaŕezko legez ipiñten dituben bitaŕtian Euzkerea bastaŕtuta dakusgulako: eztakit zegaitik. Bein abeŕtzaletasuna geure goguaz jabetutian baña, ordubantxe da bere gaŕantzija ezagututen doguna, berari bijotz-atiak zabalduten dautsoguzan eguna.

Ele berau ba-zan, ixan zan legez, lenengoko euzkuak, geure gurasorik zaŕenak asi ta ondorenguai jaŕaitubaz geure aldiraŕte eldu dan ele bakaŕa; mendi, zelai uran, ibai ta eŕeka; geuri abixena damoskuben etxietaŕteko gustijak ixendu lebazan elia, eztago abeŕtzalerik, asaban maitalerik berau bijotz--bijotzez maite eztabenik; maite eztabena, abeŕtzale erdi ixango da, iñoz bez baña osua. Naŕa ludiko elerik txiro ta gauza eztanena ba'litz be, oŕtik uŕin daguan aŕen, naiko da auŕetik aitatu dogubana, abenda-elia ixatia, beste dakiguzan gustijak baztaŕtubaz berau erabiliteko. Laŕ jakitun gara euzkerearen aberastasuna neuŕigia dana, ele zaŕetan zaŕenetariko ta eztitsubenetarikua; bixi garan lurralde onen soŕtsaliena berau dana ta abaŕ ta abaŕ baña jakitun ezkariana, neu beintzat, eztakijenai "¡a euzkeraz ba -neki!", dakijenai "gaurtik auŕera enua beste eletan mintzatuten", eta generako gustijak diñoezanak, bijotzez ala ezalez esaten dabezan. Eztakitala diñot, eta esango dot, uleŕtezin egiten yatalako ainbeste maitasun, ainbeste euzkera jakiteko guramena daguan bitaŕtian ain laguntza gitxi berari opaldutiaz. Bitaŕtian, ba-neki diñoenk, erdel-ele gustijak ikasten dabiz; urte baten ezpa-da, bijan edo iruban, iñoz bere nekatu barik ariketa beragan aldan ezaupiderik aundijena aurtu-aŕte. Eta euzkerea ostera, ikasteko guramen aundija bai baña, zorijoneko baña, gatxa ixan... ¿Berez-ere ba ikasten diraz beste erdel -eliak? Nik neuk ez beintzat eta bestek be ez uste lanaren-lanez baño. Baña doistaŕ izpaŕingi bat eskuban dogubala irakuŕten juatiaz, zertzubait egiten dogula uste-ixaten yaku; euzkerea irakuŕtiaz baŕiz, lugin baten, baseŕitaŕ baten maian baño ezkara jaŕten... Euzkerea goraldu ta bere edeŕtasunak atzaldu gurarik españeraz idazten dauskuben idazle berak, euren idazkijetan, erdel-idazlien leŕuak ugari saŕtzen dauskubez. Eta onek atzalduten dausku, ele arek esagututen dabezala, ele aretan idatzita dagozan idazkijak eŕeztasunez uleŕtzen dituzbezala. Geure elia ostera, goraldu, baña uŕunetik, zezenak olesitik ikustia legez, atzeŕi-ele, geure elien arerijorik amuŕatubenak diranen bidez, eztakijen gustijai ikasteko ta bein ikasi ondoren berau bakaŕik erabiliteko agindubez. Lan oneri, ezteritxot txaŕto egiña, aolku onak emotia beti be ondo dago-ta, obeto eretxiko neuskijo baña, aolku onek itzez baño egikerakaz emotiari.

Begiratu dagijoguben orain bi-iru urteko izpaŕingijai ta euretan aurkituko doguz euzkerea ikasi ta erabiliteko dirauskuben idazkijak, eta gaurkuai begiratubaz, aurkituko gara, orduban iñoskubenetatik asko gauŕ dirauskubenak eurak dirazala.

Eta nik orain itanduten dot: ¿ez-ete euki dabe aolku edeŕ oŕek emoten dabezan jakitunak iru urte baŕuban euzkerea, eurak bestioi ikasteko agintzen dauskuben ele au erakanatuteko aldirik? Lan edeŕa ixango zan bai benetan eurak egingo lebena, orain iru urte itun edeŕ onek emotian orain euzkeraz, eurak ikasteko aginduten leben elian idazten agertuko ba'litzaz. Baña ez, oba da iñori itun onak emon eta noberak bete ez: onetara ezin giñakez uŕun eldu.

Urte bi inguru dirazala ikusi leuguban lenengoko aldiz txaideratuta, euzkereak leukan gexua gaizkatuteko ustez urten leban "Euzko" asteroko abeŕtzale ta euzkelduna. Asteroko onek, bere bixi labuŕan, eguneroko askok baño lan onurakoŕagua egin leban abeŕi ta euzkera-alde. Beronen lantegija baseŕija ixan zan: euzko -gogua erdi-ilda baña euzkeltzaletasuna bixitxubago aurkitu leben tokija. Osasunik edeŕenan aurkitzen zala uste leugubanian, ordubantxe ixan zan berak betiko (?) aguŕ-egin leuzkuban eguna.

"Euzko" ilda. ¿Beiko-ete?

Nori-ete zoŕ-yako asteroko onen erijotzea?

Erijotza onetan asko gara eŕudunak. Aŕtezen aurkituten gebazanak, euzkel -idazliak garala uste dot. "Euzko", gogoz abeŕtzale utz-utza zan, baña jantziz, azalez ezeban biaŕ zan bestian apain urtetan: ezkeuntsan idazliok biaŕ zan bestian geure laguntza opalduten. Asteroko onetan lan duten ziran idazkoŕtzak, txiruak, euzkel -idazlerik berenguenak ixaten ziran. ¿Zeri -ete zoŕ yako idazle galuŕen idazkoŕtzak bertan ez landutia? Eztakit. Dakidana egu neroko izpaŕingijetan zortzi edo amabost egun idazkolan atzedenduten egin ondoren saŕi izpaŕingira juan biaŕian otzaran egon, gitxi ixaten zirala bertan landuten ziranak da.

"Euzko", burutik eta oñetaragiño abeŕtzale izkiz jantzita, lugiñak legubazan bastaŕik eskutabenetara, ainbeste alditan eta gixaldijak-gixaldijen ondoren aitieagandik ilobakatuten zan euzko-edezti-tokijan, basetxe-sutonduan, aspaldi onetan euzko-gogua igesita egon dan toki deunera beŕ abeŕtzaletasuna eruanaz ta bertako suen berotasunaz batian gastien bijotzetan iñoiz be atzinduko eztan eran iraŕita itxiaz.

Lugiñak eztauka egunero izpaŕingijak irakuŕten egoteko astirik, baña asteroko bat, igande ta bitaŕtietan irakuŕijaz euzkerea baŕuragotik esagutu ta abeŕtzaletasuna beraganduko daben asteroko bat irakuŕteko bai. ¡Zein aundija dan asteroko euzkel-abeŕtzale batek geure basaŕi kutunetan egin leukien lana! Eta lan edeŕ auxe da "Euzko„'k asi ta, bixirik ezagaitik, amaitu barik laga leuskubana. Lantegi oneri beŕoratu biaŕ dautsogu, Euzkadi'ren zokondo gustijak abeŕtzale ta euzkeldundu aŕte ez lagateko.

Idazlien ganera, euzkeldun abeŕtzaliak be baña, lagundu biaŕ dabe lan onetan. Idazliak idazkijakin eta irakuŕliak astero bera erostiaz lagunduta. Abeŕtzaliak eta euzkeldunak ixanik, ¿zenbatsuk ixaten ziran urijetan aitatu dogun asterokua erosten lebenak? Gitxi, guztiz gitxi.

Euzkerea ta abeŕtzaletasuna batera zabalduteko biderik onenena, abeŕtzale euzkeldun izpaŕingija dogu.

Ona emen, ba, euzkel-idazle-batzaŕerako erabagi edeŕ bat, "Etxekua„'k ariñago iñuan legez.

IBAI-GANE.

¡Alberdi ederra zeukagu!

—卐 卐—

Euzko Yakintza dala ta ez dala aspaldian badabil zer esanik asko. Zenbat idazle ari zaizkigun gai berarekin... Adibide polit askoak jaŕiaz gañera.

Polonia, Irlanda, Txeko eŕia ta gañontzeka abendeŕi askoren osasun sendotuaren adierazia:: berbizkundez txaŕtatutako gaziak ispilutzat ageŕtuaz.

Gaztedia ere oyuka degu. Euzko-Ikasleen saŕera bizia dala dirudi oraingoan.

Euzko-Ikastetxe nagusiari deadaŕka dugu etenik gabe. Bera dute eguneroko amets, bera aspaldigandiko biotz egaŕi.

¡Yakintza! ¡Yakintza!

Zenbat idatzi dan bere auŕerapenerako, zenbat itzegin, zenbat oinkada, zenbat neke, zenbat lan, ¡zenbat!

卐 卐 卐

Zenbait ganadu...ekin ez da giro izaten beti. ¡Esti atzera! esanda, len baño azkerago sartzen diranak izaten dira gero. Itzavantzat amoŕagaŕi izan oi da alabaina ta azkenik akulu eztendun gogoŕarekin astera beaŕtzen dute bat.

Anima bereztu ezkero, berdin berdin. Gipuzkoa'ko Gestora talde ori ere. ¡Aaika! esti atzera! entzun dute aspaldi ontan baña guzia alpeŕik: berenarekin irten... asmotan dira ikusten danez.

Itzaiak idi berekoyak goŕotatzen ... ala esan degu, ta azkenik akulua ... duala anparu. Gure Gipuzkoa'k ere zerbait pentsa beaŕko du, bestela ez dakit zer ikusi beaŕ degun.

卐 卐 卐

Esan dedan Gestora oŕek, bere batzarr... zuan joan dan ostegunean.

Urbieta ta Andonegi ez beste guziak ... ziran Bellido'ren inguruan.

Beste erabaki askoren aŕtean, emen ... joazkitzuten auek aŕtu zituzten.

Irakuŕi, irakuŕi patxaran.

Euzkaltzale Bazkunari urtero ematen ... tzaizkion 750 lauŕlekoak ukatu, ta laguntza gabe utzi.

"Yakintza" aldizkingi sonatuari ematen zitzaizkion 250 lauŕlekoak ere bai. Euzko Iŕatsaiotarako ziran 2.000 lauŕlekoak ere berdin. Euzko-Pizkunde'ri luzatzen ... kioten 1.000 lauŕleko zer esanik ez.

Ta Euzko-Abesbatzaren urteroko ... lauŕlekoak ere. ¡se fini! irakuŕle. Bere Diputazioak ateak itxi dizkie, Gipuzkoa'ren izena alain goitara egatu duten ... kun txalogaŕiarl.

Euzkel Iŕatsaio gozo mamitsuak Euzkaltzale Bazkunaren euzkera aldeko ... sakon eten gabea, ta Euzko-Abesbatza ... mundu guzian zabaldu duan izen edeŕ ... azken aldiz Kataluña osoa, Gipuzkoa ... jaso etzekiela utzi zuan txalogaŕiako ... lanean jaŕaitzeko ere, Aldundiaren laguntzarik ez du izango gauŕtik auŕera.

Guzia politikagatik noski.

Ala adierazi digute jaun pamatu ...

¡Jesus maitea!

卐 卐 卐

¡Euzkera! ¡Euzkera! ¡Euzko kultura! Itzetik ortzera darabilkiguna beti. Atzera gaudela diogu oso.

Ezer ez dala egiten diote askok euskeraren buru jabetzarako.

Aitatutako bazkun auek alpeŕak diranik ezin esango dezute beintzat.

Alegintxoa sayatu dirala derizkiot: gauŕtik auŕera oŕegatik, aizet poza daukaten. ¿Berak lan egin ta berak patrikak ustuaz asiko ote dira? Ezin liteke ba ori ere.

Beraz, ¡alkerdi edera zeukagu!

(Jaŕaitzeko)

BASAŔI.

Zarautz'tik.

OARA.—Gai auek prexko-prexko ... duta ematen dute ondo. Eguneko gauzak beaŕ ditu euzkerak ere. Beraz, ... igandez argitaratuta litzake egoki.

¿Tokirik izango ote?

Eskeŕak auŕez, aŕtezkari zintzo oŕi.

BASAŔI.

Etorkunde-osteko XIX igandia

GOIZPAŔTIJA

Aldi aretan, Josu'k jaupari nagusijai ta parixetaŕai alegi-bidez itz-egiten leutsen, onetara: Goi-ala, semiari eztegubak egin leutsazan gixon bakaldunari antzaldu yaka. Bere otseñak bazkaldijaŕak eztegubetara dei bidaldu leuzan, baña deŕubak etziran etoŕi nai ixan. Baŕiro beste otseñak igoŕi leuzan, auxe esanda: Bazkaldijaŕai onan irautsi: ona, gertu dot nire bazkarija; zezenak eta itelak ilda dagoz, ta gustija gertu: zatoŕkeze eztegubetara. Areik, baña, jaramonik ez: eta urlija bere imatzera ta berendija bere salerosketara jun ziran; garaikuak, baŕiz, aren otseñak oratu, ta iraindu, ta erail egin lebezan. Bakalduna, entzun lebalarik, aseŕe-sumindu egin zan; eta bere gudaltaldijak igoŕi, ta gixerale areik sakabanatu egin leuzan, eta euren urija be sutau. Arian bere otseñai: Eztegubak gertuta dagoz, bai; bazkaldijaŕak, baña, etziran eurotarako ixan. Zuaze, ba, bide-burubetara, ta jaŕugiko daikezubezan gustijai eztegubetara dei-egin. Otseñak bidietara urten ziran, eta jaŕugiriko gustijak, onak eta gaiztuak, batzaldu lebezan; eta eztegubak bazkaldijaŕez bete egin ziran. Bakalduna bazkaldijaŕak sorozten (ikusten) saŕtu zan; eta eztegu-soñekoz jantzijeztako iñorbat sorotzi leban. Adizkide, esan leutsan, ba, ¿nolan saŕtu az ona eztegu-soñekoz jantzitieka? Arek, baŕiz, tautik bez. Arian bakaldunak otseñai: Oni esku-oñak uzkali (lotu) egin, bai?, ta lekoreko ilundira jauŕti eikezube: bai-dira an ixango negaŕa ta agin-ziŕija. Asko dira, ba, deŕubak; gitxi, baña, autetsijak. (Matai, 22, 1-14).

ATZALPENAK

JAKINGAŔIJAK. — Eztegu-alegijau, Joskorputz-osteko igandian aipatu zan eta Luka deunak dakaŕenaren antzekua ixanaŕen, a baño geruago jalgi edo kontau leban Josu-Kisto'k, astaŕte gurenian, Jerusalen'go jauretxian.

Judaŕ geyenak Josu-Kisto Urtzi-Semetzat aŕtu nai ixan elebelako, etziran Doibatzerako ixan; eta ormataŕak sakabanatu egin lebezan. Atzeŕitaŕak, ostera, euŕez kistaŕtu ziran. Kistaŕa be, baŕiz, eskaŕ -soñekoz jantziteka il ba-dadi, gaiztokiko ilundira jauŕtiko dau Jaunak.

Judaŕen eztegu-oturuntzak gabez egin oi ziran; eta arian gabez ezpai zan kalian argirik iminden. "lekoreko (kanpoko) ilundira jauŕti", "etxetik kale goŕira jauŕti" da.

ESTEGUBETARA DEŔUBAK.— Lenen gixon gustijak deŕu ixan ziran ziñeskintzara ta donekuntzara. Geyen-geyenak, baña, jaramonik egin ez-ta, bigaŕen deya Abaŕani ta aren ondorenguai egin yaken. Oneik, be, entzungoŕ egin, eta berein iragaŕle ta Josu-Kisto gure Jauna erail lebezalako, garaiko gixaki gustijak deŕu dauz Jaungoikua'k.

Azkenengo dei au be, tamalez, asko ta askorentzat alpeŕikua da: belgundarijak (mixolarijak) dei-ta-dei diñardubenaŕen, gitxi batzu baño ezkara etoŕi Josu'ren eztegubetara. Doibatzera. Eta Doibatzeko gustijak gogua goi-eskaŕez jantzi ta edeŕezturik bixi ta ilgo baldin ba'litxakez, gatxerdi. Besterik jazoten da, baŕiz; adikuntza-urtietara eltzen diraneko, amaikatxuk galtzen dabe ugutzaldijan aŕturiko goi-eskaŕa.

Onakuak, bijotzez garbaitu ta autoŕtu ezik, betiko ilundira amilduko dira. Argi ta garbi dirausku Josu-Kisto gure Jaunak: asko dira deŕubak; gitxi, baña, autetsijak. Gu, beintzat, Paul deunak diñonetz, bilduŕ-ikaraz gaizka-bidez ibili gaŕezan...

GOGO-EZTEGUBAK.— Jaungoiko-Semiak irutariko eztegubak egin leuzala dirauskube Irakasle deunak: lenengoz, Miren Neskutza'ren sabel garbijan geure ixatia aŕtu lebanian; bigaŕenez, gurutzeko erijotza bide, Doibatza soŕtu ta bere Emazte egin lebanian; irugaŕen muetako eztegubak, baŕiz, gogo-eztegubak dira, ugutz, autoŕkintza ta jaunaŕtza-bidez Jaungoikua arimiari batutian jazoten diranak.

Ugutzekuak doguz gogo-eztegu nagusijak. Eztegu oneŕan, Jaunak bixitza baŕija, goi-eskaŕezko bixitzea, emoten dautsa goguari, ta gixakija Jaungoikua'ren seme ta zeru-jabegei egiten da.

Ugutzabak, ordez, Josu-Kisto'ren ziñestedun iraun, eta aren Lagija ziero betatu biaŕ dau; Satan'i, baŕiz, ta beronen aŕandi ta egile okeŕa uko-egin. ¿Kistaŕ zintzuak ixan ete-gara gu? ¿Josu-Kistori uko-egin ete-dautsagu, ostera? ¿Ikuŕtonik. Oteuna batez be, txaŕto aŕtu ete -dogu?

ILUNDI IKARAGAŔIJA. — Gaiztoki edo inpernuba dogu negaŕa ta agin-ziŕija diran ilundija. Ilundi ikaragaŕija! Aratubak oñaze goŕitan diraukie, ta beti iraun be, esku-oñak lotuta letz jauŕtiko bai'dauz Goiko Jaunak.

Gaiztokiko su bixijak ikaragaŕiro oñazetuko dauz bakotxaren oben-neuŕiz, ta gogo ta soin oñazetu be. ¡Alako surik! Jaunaren sumiñak biztu dau-ta, ezta egundo itxungiko, ez gitxituko; eta eztau argi -egingo be, surik bixijena ixanaŕen.

Gaiztokikuen oñazerik laŕijena, baŕiz, betiraun osuan Urtzi'gandik aldenduta iraun biaŕa ixango da. Onek, bai, negaŕ samiña erazoko dautsela! Alpeŕikua, baña...

NA.

GALDAKANO

EŔI-JAYAK.—Amaitu yakuz eŕiko jayak bere. Orduba be ba-zan, ija lurak aŕtuta egon garalako ain beste egunetako dantzaldi ak-eta zirala-ta. Jolas oŕeik euzko-usaña baŕik aŕotzen itxura laŕegi ixan dabe. Tamalez euzko-eŕijetan olakoxe jayak ixaten dira. ¡Zer egingo dautsogu, ba!

Eŕi-jayatzaz idazten dogun ezkero, zerbait esan daigun igande gabean ikusi gendubanatzaz, egitaraban etzan zeozer zalako. Eŕi onetan otura bat daukogu irakuŕle. Jayetako azken-igandian biribilketa bat egiten da. Oŕetarako jolasa amaitu-ostian jaŕten yaku erespatza auŕian eta ziñegotzijak gero. Udal-atzetik bira bat emoten dabe olantxe. Ori dala-ta aŕo-aŕo urten ziran gure ziñegotzi ((?) dotoriak. Eŕijak aŕera ... egingo eutsala uste ixan eben, baña txaukuŕa ikusi ba-zan be jaramon gitxijago etxaken egin. Lau txapel -okeŕta poralen eŕdijan juan ziran gaxuok

Ori ta gusti be batonbatek ikuturen bat egin ei-eutsen. Lasteŕ iges-egin eben udaletxera ta ixerdija kendu-eziñik egozan.

IDIAKEZ-ALDE.—Poz andija aŕtu dogu Idiakez'en azkatasuna loŕtu danian. ¡Orduba zan! geure euzkera gaxuari egin biaŕ yako orain jai andiren bat. Zorijonak Idiakez'taŕ Pantzeska abeŕkide zintzuari.

JAYOTZA.— Alabatxu bat ixan dabe Atxa'taŕ Eŕodulba eta emaztiak. Oindiño eztakigu, baña euzkel-ixena ipiñiko eutselauuan gagoz. Zorijonak gurasuai.

EZKONTZA.—Lasteŕ ezkontzeko dira Basaldua'taŕ Anbortzi Galdakano'ko Euzko-Gastedi'ko lendakarija eta Arana'taŕ Joseba emakume liraña. Zorijona abeŕtzale zintzuoi.

ATXILOTUTA.—Olantxe dagoz bost galdakanotaŕ gaste. Atxilotu edo ... dabez ta iñok eztaki zegaitik. Sagarmin...'ri itaunduko dautsogu. Abertzale oŕ... onexek dira: Madariaga'taŕ Eli, ... 'taŕ Joseba Koldobika (Bol...), Agiri... Gotzon (Euzko - Ekintza'kuak ...) Ibaŕa'taŕ Kaxinda eta De Nicolas ta ... teŕa'taŕ Josu. Lasteŕ azkatuko al ...

BASAKIS...

MAÑARIA

ERIJOTZA.—Egubaztenez il zan Leanizbaŕutia'taŕ Polikarpa "Kapano-G...", etxagun zaŕa, 87 urtedun zala. J... zeruban euki begi. Emazte ta enparau ... dikoari atsekabian laguntzen dau... Leanizbaŕutia'taŕ Juste aizkidiari ...

ZERURA.—Geure aŕtian bederatzi ... igarota, eguben goxian igon zan ... Goŕi'taŕ Josu Bijotza mutiko polita; ... 'taŕ Euloji abeŕkide onaren seme...

Umetxuaren gurasuak, kistaŕ onak ... anez, Jaungoikuak zeruan angeru bat ... yago daukala-ta, euren atsekabia... jan be poztu egingo dira...

AGUŔTU.—Ila onen 16'gn. ... genduzan emen Ertzila'taŕ Gerbasi ... ta'ko abeŕkide zintzua ta emaztia. ... jaunak, egun oŕetan, Andoni de... keŕ - ona ageŕtzeko, Urkiola'ko ... amaŕetako mezia abestu eban. ¡Ori ... Urte askoan...

JUAN-ETOŔIJAK.—Lafabetxua'n ... zan Baŕenetxea'taŕ Polentzi, Jaupari ... gaŕija.

MAÑARIKO

EMAKUME
Añila erosi biar dozunian, zorrotxu usaintsubetan dagon,
"EUZKADI"
ixenekua eskatu egixu.

EMAKUME
Al comprar añil exige la marca
"EUZKADI"
en bolsitas perfumadas.
Fabricado por **Proveedora Vasca**
IPARRAGUIRRE, 47. — BILBAO.

Aranburu'tar R.
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros, 5, 3°. DONOSTIA

¡EUZKELTZALEAK!
ARIETA TXIZALEA
Marca registrada 99356
¡ARA ZUEN ORRATZA!
LEGAZPI, 10'n Urrutizkiña, 13.777
DONOSTIA

Jesús Ostolaza
BERGARA

FABRICA DE INSIGNIAS DE ESMALTE FINO
AZALIRARRI MIEZKO IKURRIÑEN OLEA